

SVENSKT NÄRINGSLIV

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens/dnr:
2023–5

Er referens/dnr:
U2022/03532

2023-03-31

Remissvar

Yttrande över betänkandet *Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag* (SOU 2022:53)

Svenskt Näringsliv har getts möjlighet att lämna synpunkter på utredningen om ökat statligt ansvar för skolan (SOU 2022:53). Även om utredningen endast utgör ett besluts- och kunskapsunderlag och därför saknar skarpa förslag så vill Svenskt Näringsliv lämna följande synpunkter kring utredningens bedömningar och förslag till fortsatta utredningar.

Bakgrund

Utredningens problembild och analys leder till att man ser behov av ett antal förändringar av det svenska skolsystemet av mer grundläggande karaktär. Den lägger därför - i enlighet med direktiven - fram två alternativ: (1) ett fullgånget förstatligande av skolan respektive (2) ett stärkt statligt inflytande över skolan. I båda alternativen skiljer de mellan ett *systemansvar* för skolsystemet och ett *huvudmannaansvar*.

En första viktig fråga är därför om utredningen har rätt i sin bedömning vad gäller behoven av stora förändringar av det svenska skolsystemet? Som utredningen själva konstaterar saknas fortfarande bra resultatmått över svenska elevers och skolors prestationer vilket gör det svårt att följa kunskapsutvecklingen över tid. För att följa de svenska elevernas kunskapsresultat över tid är därför internationella urvalsstudier som till exempel Pisa, Timss, ICCS och Pirls. Studierna utgör också en möjlighet att jämföra svenska elevers kunskapsnivå med elever i andra länder.

Det är tydligt att svenska elevers kunskapsresultat föll kraftigt till följd inte minst av efter införandet av en postmodernistiskt influerad kunskapssyn i styrdokumentet samt nedvärderingen av lärarens undervisande roll. Som utredningen konstaterar har detta glädjande nog vänts till stigande kunskapsresultat. Väger man in den kraftigt förändrade elevsammansättning som följt av de senaste decenniernas stora invandringen till Sverige är det tydligt att kunskapsresultaten i Sverige har förbättrats rätt påtagligt sedan 2010-talets början. Elever med inhemsk bakgrund - minst en förälder född i Sverige - når nu i stort samma kunskapsresultat som före kunskapsrasen. Om man jämför elever med inhemsk bakgrund i olika länder så når svenska elever idag en [delad andra plats i OECD:s PISA-mätning](#), endast tydligt efter Estland men i stort på samma nivå som toppnationerna Finland,

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
svensktnaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

Syd Korea, Tyskland, Kanada och Japan. Resultaten förbättras inte bara för elever med inhemsk bakgrund, utan idag verkar svenska högstadiel elever med utländsk bakgrund prestera på liknande nivå som motsvarande elevgrupp i till exempel Finland.

Det är sannolikt en kombination av åtgärder och reformer som ligger bakom vändningen. Bland dessa kan nämnas införande av nationella prov i årskurs 3 från 2008 och de något mer kunskapsrika läro- och kursplanerna som infördes 2011. Men det är sannolikt inte heller någon slump att förbättringarna sammanfaller tidsmässigt med att allt fler skolor möter konkurrens om elever. Studier visar [att elever i fristående grundskolor presterar bättre än kommunala skolor](#) (även efter att man justerar för elevsammansättning och bakgrund) men framför allt visar forskning att [valfrihet och konkurrens förbättrar resultaten även i den kommunala skolan](#).

Den positiva trenden förstärker utredningens slutsats att man ska vara försiktig med drastiska förändringar. Samtidigt är det uppenbart att resultaten i svensk skola fortfarande inte är tillräckligt bra. Inte minst krävs krafttag för att alla grundskolans elever når de förkunskaper som krävs för att både påbörja och slutföra en gymnasieutbildning.

Ett särskilt problem är de ökade skillnader vi kan se mellan elevernas kunskapsresultat. Skillnaderna kan till exempel beskrivas utifrån elevernas / föräldrarnas födelseland, föräldrarnas studiebakgrund eller familjernas socioekonomiska förutsättningar i övrigt. Men det finns också [oacceptabelt stora skillnader i skolresultat mellan storstäder/mindre orter och landsbygd](#), mellan olika huvudmän, mellan olika skolor med samma offentliga eller enskilda huvudman samt mellan olika klasser i samma skola.

En huvudsaklig förklaring till de ökade skillnaderna i kunskapsresultat är dock den betydande förändring av elevsammansättning som skett till följd av de senaste decenniernas relativt stora invandring till Sverige. Att möta denna demografiska förändring är en stor och viktig utmaning för svenskt skolväsende som både är en underrapporterad fråga i samhället i stort och inte heller får det utrymme i den här utredningen som den förtjänar.

Den avgörande frågan är dock om de här utredna förslagen skulle bidra till att lösa de problem svensk skola fortfarande har? Svenskt Näringsliv menar att det huvudsakligen behövs andra åtgärder för att lyfta svenska skolresultat. Det handlar framför allt om att vi bör göra mer av det som redan verkar fungera: tydligare och mer kunskapsrika läro- och kursplaner, fler insatser för ökad studiero, bättre verktyg för att tidigt hitta och hjälpa elever särskilt i matematik och svenska samt fler och bättre undervisande lärare.

Svenskt Näringslivs synpunkter på utredningens bedömningar

De frågor som utredningen berör kring styrning, ledning, uppföljning, huvudmannaskap och ersättningssystem är självklart också av stor betydelse för svensk skola. Vi behöver till exempel både vårda och utveckla den svenska valfrihetsmodellen så att fler skolor möter rätt konkurrens. Här har [Svenskt Näringsliv tagit fram ett antal förslag](#) för mer rättvisa ersättningssystem, motverkande av betygsinflation och glädjebetyg samt ökad rättvisa och legitimitet kring skolval.

Vad gäller utredningens huvudfråga om att öka den statliga styrningen i skolan så välkomnar Svenskt Näringsliv att roller och regelverk blir tydligare. Men det behöver inte nödvändigtvis betyda att statens roll och ansvar ska stärkas. Tvärtom finns det tyvärr flera verksamheter där staten knappast lever upp till krav och förväntningar utan som i stället präglas av

byråkrati, ineffektivitet, svag innovation, höga kostnader, låg kvalitet eller bristande tillgänglighet. Erfarenheter av långa väntetider för arbetstillstånd, låg upplärningsgrad för vardagsbrottsligheten, fusk och incitamentsproblem i socialförsäkringssystemet, underhållsbrister i transportinfrastrukturen med flera exempel på tillkortakommanden ökar inte villigheten att lägga ytterligare uppdrag på staten.

En hel del av dagens brister i svensk skola är också en direkt följd av att staten redan idag har stora svårigheter med att leva upp till sina åtaganden. Otydliga styrdokument, ineffektiva statsbidrag, brister i praktisknära forskning eller svag lagstiftning till stöd för den som vill ingripa vid otrygghet eller ordningsstörningar i skolan är även det exempel på problem som staten behöver ta sitt ansvar för att lösa. Ett särskilt problem för skolan är hur staten har skött ansvaret för lärarförsörjningen med såväl bristande kvalitet på landets lärarutbildningar som lågt söktryck med tillhörande lärarbrist. Här har regeringen aviserat ett antal förslag och utredningar, vilket vi välkomnar. Men sammantaget finns det ett antal områden där det finns utrymme för förbättringar.

Det finns dock områden där staten kan ta ett större ansvar och bidra till att förbättra svenska skola. Vi välkomnar därför det gedigna arbete som utredningen gjort för att beskriva svenskt skolväsendet som kan bli ett värdefullt kunskaps- och beslutsunderlag för fortsatta förbättringar av svensk skola. Rent generellt kan vi dock konstatera att de förslag som utredningen lämnar är relativt allmänt hållna och i samtliga fall behöver förtydligas genom fortsatta utredningar. Vi väljer därför att lämna följande synpunkter på de förslag som utredaren tittat på.

Alternativ 1 – statligt huvudmannaskap för skolan

Svenskt Näringsliv avstyrker bestämt ett fullgånget statligt huvudmannaskap enligt utredningens Alternativ 1. Ett fullgånget förstatligande med byte av huvudmannaskap skulle innebära en oerhört långtgående förändring av svensk skola. Utöver att en sådan reform skulle ta energi och kraft från andra, enligt vår mening mer motiverade förändringar, finns det också stora risker med en sådan reform. Det som föreslås är något helt nytt och oprövat med betydande osäkerhet kring om den ens kan lyckas där även utredaren själv pekar på svårigheterna med att genomföra förslaget. Här vill vi i stället se att kraft läggs på att genomföra redan initierade reformer som till exempel arbetet med planering och dimensionering av gymnasieutbildningen samt de förändringen av betyg och ämnesinnehåll inom gymnasieskolan som redan pågår. Vi är särskilt tveksamma till tanken på att staten skulle bli arbetsgivare för hela skolsektorn och tror inte att det är rätt väg för att göra skolan mer attraktiv som arbetsgivare.

Alternativ 2 – ett förstärkt statligt ansvar för skolan

I alternativet med ett förstärkt statligt inflytande behåller kommunerna och de enskilda aktörerna huvudmannansvaret för de kommunala respektive fristående skolorna. Men utredningen föreslår ett förstärkt statligt ansvar såväl för kommunala skolor och komvux som för fristående skolor. Svenskt Näringsliv kommenterar dessa punkt för punkt men vill inledningsvis betona vikten av att sådant systemansvar bör ligga på övergripande nivå där de i första hand beslutas av riksdag och regering och huvudsakligen gäller lika för alla offentliga och enskilda huvudmän. Ett särskilt syfte med eventuella förändringar bör vidare vara att komma till rätta med de verksamheter som inte är tillräckligt bra, inte att likrikta eller detaljstyra verksamheter. En särskilt viktig uppgift blir då att bli tydligare kring vad som faktiskt utgör kvalitet och likvärdighet i utbildningen till exempel genom att bättre mäta progression hos en skola.

17.2.1 Systemansvarets utformning

Vad gäller de mer konkreta förslag som diskuteras avseende statens förstärkta roll och ansvar anför Svenskt Näringsliv följande:

Staten bör främja en effektiv planering och dimensionering av utbildning

Svenskt Näringsliv välkomnar de förändringar avseende planering och dimensionering av gymnasieskolan som redan beslutats men vill därutöver se ett ökat inflytande för branscherna vad den gymnasiala yrkesutbildningen.

Däremot avstyrker Svenskt Näringsliv förslaget om att staten bör ansvara för ett nationellt ansvar för antagning och placering till grundskolan då risken är överhängande att ett sådant system blir krångligt, kostsamt och tungrott. Det är samtidigt viktigt att vårdnadshavare, så långt möjligt, kan vara försäkrade om att processer kring köhantering och antagning sker opartiskt och rättvist i enlighet med beslutade regler, men det kan ske genom ett samordnat skolval på lokal nivå via en gemensam plattform som hanteras av en opartisk instans.

Staten bör ta ett ansvar för fristående skolors etablering

Svenskt Näringsliv tillstyrker att staten tar ett fortsatt ansvar för fristående skolors etablering på det sätt som sker idag genom att Skolinspektionen hanterar och godkänner ansökningar om att starta eller utöka fristående utbildning. Det är bra att kraven för godkännande, inte minst vad gäller ägar- och ledningsprövning, har skärpts men samtidigt viktigt att det även framöver finns goda möjligheter för såväl nya som befintliga fristående aktörer att bidra till ökad valfrihet, konkurrens och kvalitet i svensk skola.

Staten bör ha ett ansvar för mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan

Svenskt Näringsliv har inget att invända mot förslaget då skillnaderna i bedömning av och grunderna för mottagande i grund- och gymnasiesärskolan mellan de olika huvudmännen förefaller stora, men vill betona vikten av att frågan behöver utredas vidare.

Staten bör ge kapacitetshöjande stöd till huvudmännens kvalitetsarbete

Svenskt Näringsliv har inget att invända mot förslaget men vill betona vikten av att detta förutsätter att det blir tydligare vad som faktiskt utgör kvalitet och likvärdighet i skolan. Då krävs ovan nämnda förbättringar av kursplaner, nationella prov, betyg och inte minst metoder för att mäta progression.

Staten bör ha ansvar för frågor om professionsutveckling och skolans kompetensförsörjning

Svenskt Näringsliv noterar att staten redan – bland annat genom det nyligen beslutade professionsprogram – redan har tagit på sig ett ansvar för dessa frågor men vill betona vikten av att de insatser som erbjuds är effektiva och framför allt bidrar till att förbättra undervisningens kvalitet och elevernas kunskapsresultat.

Staten bör ha ett ansvar för samlad uppföljning och utvärdering

Svenskt Näringsliv har inget att invända mot förslaget.

Staten bör samordna skolans it-lösningar

Staten bör ha ett övergripande ansvar för att vid behov utveckla gemensamma standard och systemkrav till exempel vid digitaliseringen av nationella prov, inrapportering av statistik eller annan nödvändig information från huvudmännen till kommunens socialtjänst eller liknande. Svenskt Näringsliv avstyrker däremot bestämt ambitioner om att staten till exempel skulle utveckla pedagogiska appar, administrationssystem eller andra liknande plattformar/verktyg. Varje huvudman bör även fortsättningsvis ha ansvar för att ha it-system som svarar upp mot de egna behoven och de krav som ställs.

17.2.3 Enskilda huvudmän omfattas av statens systemansvar

Svenskt Näringsliv delar utredningens syn på att enskilda huvudmän och fristående skolor bör vara en integrerad del av skolsystemet och lyda under samma författningar som det offentliga skolväsendet, så långt det är möjligt. Det finns inte anledning med särlagstiftning för fristående huvudmän i högre utsträckning än vad som gäller redan idag. Kraven inför godkännande har också höjts genom ägar- och ledningsprövning i flera steg, införande av demokrativillkor, ekonomisk prövning av den fristående verksamheten samt också i statens och kommunernas tillsyn av de fristående huvudmännen för förskolor och skolor. Därutöver har regeringen aviserat ytterligare utredningar av närliggande frågor. Det gäller till exempel frågor kring insyn i skolverksamhet. Det är rimligt att avvakta dessa innan ytterligare utredningar tillsätts på området.

17.3.1 Ökat ansvar för de ekonomiska resurserna till skolan

Svenskt Näringsliv välkomnar att staten ser över hur ekonomiska resurser riktas till skolan och har tidigare föreslagit ett antal åtgärder för att förbättra rättvisa, likvärdighet och effektivitet i resursfördelningen. Svenskt Näringsliv välkomnar därför regeringens ambition att utreda en mer likvärdig skolfinansiering. Däremot beklagar vi att utredningen ensidigt anslutit sig till synen att de kommunala skolorna har burit höga kostnader för den kommunala skyldigheten att kunna ta emot elever som behöver ha en skolplats i kommunen. Det är kommunerna – inte de kommunala skolorna – som har detta utbudsansvar. I vilken utsträckning skolpliktsansvaret har medfört ökade kostnader för de kommunala skolorna men inte för de fristående skolorna är därför en empirisk fråga. Vi hänvisar därför här särskilt den empiriska granskning av utredningen "En mer likvärdig skola" (SOU 2020:28) som presenterades i rapporten "Friskolorna och skolkostnaderna" och som även bilades Svenskt Näringslivs remissyttrande. Den visade på brister i utredningens analys, beräkningar och bedömningar. Bland annat saknar utredningens bedömning att kommunerna i större utsträckning anpassar sig till variationer i elevkullarna över tid tydligt stöd. Tvärtom tyder analysen i rapporten "Friskolorna och skolkostnaderna" på att det om något är friskolorna som är underfinansierade idag. Analysen i den rapporten tyder också på att en ökad andel elever i fristående skola minskar kommunens kostnader per elev. Till bilden hör att enligt prop. 2008/09:171 "Offentliga bidrag på lika villkor" hör skolpliktskostnaderna samman med kommunernas myndighetsansvar och bör inte ingå i resurserna till skolverksamheten (sid. 54–55). Därav följer enligt Svenskt Näringslivs uppfattning att skolpliktskostnaderna bör belasta kommunen centralt och inte de enskilda kommunala skolorna, vilket också ofta torde varit fallet i praktiken.

Därför är det av särskild vikt att de regler som styr kommunernas redovisning av kostnader för skolverksamheten blir enhetliga och mer transparenta så att det tydligt framgår vilka kostnader som ligger till grund för hur skolpengen beräknas. Detta kräver i sin tur klara definitioner av vilka kostnader som ska betraktas som beroende av kommunernas myndighetsuppdrag och ansvar för elevernas skolplikt, och därmed inte ingå i den beräkning som ligger till grund för ersättningen till friskolor.

Det bör vidare empiriskt undersökas i vilken utsträckning som lika villkor råder mellan skolformerna, med hänsyn till skillnader i uppdrag och elevsammansättning. För en sådan undersökning kan det finnas skäl att välja ut ett representativt urval typkommuner. Härvid är det väsentligt att särskilt analysera lokalkostnaderna liksom administrationskostnaderna. Vi vill samtidigt uttrycka tveksamhet till en statligt bestämd schablonmodell för ersättning till enskilda huvudmän som Riksrevisionen föreslagit då de stora skillnader som redan idag finns mellan olika kommuner sannolikt gör det mycket svårt att föreslå en nivå på schablonen som inte skapar stora omfördelningsproblem mellan kommuner och elever.

Dessutom skulle de ekonomiska villkoren mellan friskolor och kommunala skolor kunna skilja sig väsentligt lokalt, eftersom kommunerna själva fortsatt skulle bestämma sina egna skolors "skolpeng".

Svenskt Näringsliv vill därför se en bred och noggrann utredning som grund för framtida beslut. Däremot har vi inget att invända mot de principer för resursfördelning till utbildning som utredningen för fram. Även vi menar att skolpengen bör riktas till huvudmännen och inte till skolenheter samt spegla eventuella skillnader i behov, kostnadsläge och ansvar. Svenskt Näringsliv anser vidare att utbildningssektorn bör infogas i moms-systemet för att möjliggöra momsavdrag på kostnader samtidigt som vi välkomna principen om att undvika riktade statsbidrag.

17.3.6 Statens ansvar för tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av särskilt stöd hos alla huvudmän

Svenskt Näringsliv är försiktigt positiva till att systemet med tilläggsbelopp för åtgärder för elever med omfattande stödbehov blir ett statligt ansvar. Det är viktigt att elever med omfattande behov får ett rättssäkert och tillräckligt särskilt stöd oavsett var i landet man bor eller går i skolan. Samtidigt är det angeläget att systemet inte blir för krångligt eller kostnadsdrivande. Men att både kommunala och fristående skolhuvudmän kan ansöka om tilläggsbelopp för elever med omfattande stödbehov på ett samma ställe förbättrar möjligheterna till rättvisa bedömningar och att resurser för elever med sådana behov verkligen fördelas på lika villkor.

17.4 Lärares och skolledares kompetens

Det är i första hand huvudmännen och arbetsgivarna som ansvarar för att landets skolor är attraktiva arbetsplatser. De har också – precis som i näringslivet i stort – ett betydande ansvar för medarbetarnas kompetensutveckling, löner och övriga anställningsvillkor.

Problemen med att utbilda, rekrytera och behålla skickliga lärare är vida kända varför Svenskt Näringsliv särskilt tillstyrker utredningens förslag om att utvärdera om lärarlegitimationen i dess nuvarande utformning i tillräcklig utsträckning bidrar till att öka läraryrkets attraktionskraft och till högre kvalitet i undervisningen.

Samtidigt är det uppenbart att lärarutbildningarna inte hållit tillräcklig kvalitet samtidigt som många skolor fortsatt brister i trygghet och studiero. Ska vi lyckas få fler och bättre lärare måste också skolan vara en trygg och bra arbetsplats med goda möjligheter till utveckling. Därför finns behov av statliga insatser och Svenskt Näringsliv är därför positiva till den ansats som görs med det nyligen beslutade nationella professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare samt de höjda ambitioner vad gäller trygghet och studiero som aviserats ibland annat Tidö-avtalet. Vad gäller utbud och innehåll i kompetensutvecklings- och fortbildningsinsatser har många har vittnat om bristerna i dagens utbud och uttryckt önskemål om att utbudet bör ge fördjupande ämneskunskaper eller innehålla mer handfast undervisningsmetodik.

17.5 Skolmyndigheter

Utredningen föreslår – även i det fall där staten förstärker sitt ansvar men utan att ta över huvudmannaskapet – att en ny skolmyndighet bör införas med ett generellt systemansvar för skolan. Den nya myndigheten är tänkt att arbeta med såväl styrning som stöd till hela skolsystemet, det vill säga både till offentliga skolor och kommunal vuxenutbildning samt till fristående skolor och ska ersätta Skolverket, Skolinspektionen och delar av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Svenskt Näringsliv avstyrker utredningens bedömning då vi anser att det vore olämpligt att samma statliga myndighet ansvarar både för stöd till skolsystemet och för att granska skolverksamheten då de därmed också skulle granska sitt eget arbete. I stället bör – som idag – en särskild skolmyndighet ha ansvar för granskning och tillsyn av skolverksamheten. Det innebär också att Skolinspektionen fortsatt bör ansvara för godkännande av fristående skolor samtidigt som den utövar tillsyn av alla skolor. Om stora brister kvarstår eller upprepas ska skolan inte längre få bedriva utbildning. Sådan skarp tillsyn måste gälla oavsett om det är en kommunal eller fristående skolhuvudman.

Däremot finns det skäl att se över om och i så fall hur skolmyndigheternas arbete kan förbättras och effektiviseras. Skolverket är redan idag en stor myndighet. Eftersom vi tillstyrker utredningens bedömningar att en statlig skolmyndighet bör ta ansvar för bedömning och beslut om tilläggsbelopp samt beslut om mottagande i anpassad utbildning finns det skäl för att Specialpedagogiska skolmyndigheten kan finnas, men sammantaget vill Svenskt Näringsliv att eventuella förändringar av skolmyndigheternas uppdrag och antal utreds ytterligare innan vi är beredda att ta ställning till dessa frågor.

17.6 Fler möjligheter till ökat statligt ansvarstagande för komvux

Vi är – i likhet med utredningen – tveksamma till om svensk skola verkligen mår bäst av en drastisk förändring av det offentliga huvudmannaskapet som ett fullgånget förstatligande av skolan skulle innebära. Vi tror att andra insatser – där staten ibland ökar sin styrning på andra sätt – är att föredra. Vi avstyrker utredningens förslag kring ändrat huvudmannaskap för kommunal vuxenutbildning. Komvux är ett verktyg för att få kommuninvånare närmare arbetsmarknaden, till vidare studier eller att lära sig svenska språket. Det finns risk att detta arbete försvåras om man centraliserar och lyfter bort ansvaret och friheten att planera och utföra komvux från kommunerna då det skapar större avstånd mellan individ och den som planerar eller tillgängliggör utbildningen som individen är i behov av. I det fall man går vidare med förslaget om fullt förstatligande är det viktigt att först – som utredningen också skriver - göra en större översyn. Det finns utmaningar/brister kopplat till komvux, men det finns inga garantier för att staten skulle lösa utmaningarna med komvux bättre än kommunerna. Dock kan det finnas en poäng i att stärka statens funktion genom stärkt styrning och stöd till kommunerna.

Vad gäller utredningens förslag om att staten bör vidta åtgärder för att höja kvaliteten på och utveckla styrningen av utbildning på entreprenad så menar Svenskt Näringsliv att sådana åtgärder även bör inkludera kommunala utbildningsaktörer. Det är också värt att påpeka att problem med utbildning på entreprenad inte sällan beror på att det finns brister i hur kommunen formulerat underlagen och gjort urval i sin upphandling.

Vad gäller att staten bör styra, stödja och stimulera regional samverkan mellan kommuner inom komvux i högre utsträckning än i dag så bör det påpekas att samverkan mellan kommunerna redan idag är ett krav för att få statsbidrag för att anordna regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning (yrkesvux). Det bör också finnas potential till mer effektiv komvux om kommuner nära varandra samarbetar om utbud och resurser inom vuxenutbildningen även utanför ramen för yrkesvux. Svenskt Näringsliv vill inte avfärda tankarna på att staten bör ta ett större ansvar för att nationellt styra, samordna och stödja vissa utbildningar inom vuxenutbildningen där det finns ett nationellt behov eller intresse, men vill här avvakta resultatet av den pågående statliga utredningen hur i första hand yrkesutbildningen inom kommunal vuxenutbildning (komvux) kan bli mer effektiv och bättre anpassad efter de behov som finns, både på arbetsmarknaden och hos individer.

Här har Svenskt Näringsliv i rapporten "Yrkesvux som jobbmotor - En reform för den kommunala yrkesinriktade vuxenutbildningen" föreslagit ett nytt system för en bättre yrkesvux-utbildning som kan bidra till fler jobb och bättre integration. Det ska bygga på en ny ansökningsmodell och finansieras via ett permanent statsbidrag där offentliga och privata utbildningsaktörer ska kunna söka medel för att anordna yrkesvuxutbildning. I ansökan ska det finnas en tydlig koppling mellan arbetsmarknadens behov och den utbildning man ansöker om att anordna. Frisök, bättre planeringsförutsättningar för utbildningsanordnare och stärkt kvalitetsuppföljning införs. Yrkesvux blir på så sätt ett bra komplement till gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. I det nya systemet för yrkesvux har branscherna, bland annat via de nationella branschråden, ett större inflytande över utbildningarna än idag. Näringslivet knyts närmare utbildningarna på nationell, regional och lokal nivå genom stärkt ansvar och inflytande. Genom stärkt engagemang från arbetslivet stärks kvaliteten och anställningsbarheten likväl som attraktiviteten för utbildningarna. De nationella branschråden ska också ha synpunkter på de nationella och regionala planerings- och dimensioneringsunderlagen.

Utredningens förslag om att staten bör initiera en försöksverksamhet där kommuner organiserar en gemensam antagningsorganisation för hela eller delar av komvux skulle – precis som ovan föreslagna frisök inom yrkesvux - bättre kunna synliggöra och tillgängliggöra utbildningsutbudet men Svenskt Näringsliv vill se tydligare besked om hur en gemensam antagning skulle se ut innan vi är beredda att ta ställning till förslaget.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Karin Johansson

Gustav Blix